

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli
C(2013)

Telekomunikačný úrad Slovenskej
republiky (TÚSR)

Továrenská 7
P.O. BOX 40
828 55 Bratislava 24

Slovensko

Do rúk:
Ing. Ladislav Mikuš
predseda

Fax: +421 2 5293 2096

Vážený pán Mikuš,

Vec: Rozhodnutie Komisie vo veci SK/2013/1440: Nápravné opatrenia týkajúce sa veľkoobchodného prístupu k účastníckemu vedeniu na poskytovanie širokopásmových a/alebo hlasových služieb na Slovensku

Pripomienky podľa článku 7 ods. 3 smernice 2002/21/ES

I. POSTUP

Dňa 27. marca 2013 Komisia zaevidovala oznámenie slovenského regulačného orgánu, *Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky* (ďalej len „TÚSR“)¹, týkajúce sa nápravných opatrení na trhu s veľkoobchodným prístupom k účastníckemu vedeniu na poskytovanie širokopásmových a/alebo hlasových služieb² na Slovensku.

Vnútroštátne konzultácie³ sa uskutočnili medzi 29. januárom 2013 a 1. marcom 2013.

Dňa 10. apríla 2013 bola TÚSR zaslaná žiadosť o informácie⁴ a odpoveď na ňu bola doručená 15. apríla 2013. Ďalšie objasnenia boli doručené 19. apríla 2013.

Na základe článku 7 ods. 3 rámcovej smernice môžu národné regulačné orgány (ďalej len „NRO“), Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „BEREC“) a Komisia predložiť k oznámeným návrhom opatrení pripomienky príslušnému NRO.

¹ V súlade s článkom 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33), zmenenej smernicou 2009/140/ES (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37) a nariadením (ES) č. 544/2009 (Ú. v. EÚ L 167, 29.6.2009, s. 12).

² Ktorý zodpovedá trhu č. 4 v odporúčaní Komisie 2007/879/ES zo 17. decembra 2007 o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie umožňujúcich reguláciu *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (odporúčanie o relevantných trhoch) (Ú. v. EÚ L 344, 28.12.2007, s. 65).

³ V súlade s článkom 6 rámcovej smernice.

⁴ V súlade s článkom 5 ods. 2 rámcovej smernice.

II. OPIS NAVRHOVANÉHO OPATRENIA

II.1. Súvislosti

Trh s veľkoobchodným (fyzickým) prístupom poskytovaný prostredníctvom infraštruktúry (vrátane spoločného alebo úplného uvoľneného prístupu) na pevnom mieste bol Komisii prvýkrát oznámený v roku 2004 a Komisia ho posúdila v rámci veci SK/2004/0107⁵. TÚSR určil etablovaného operátora, spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „Slovak Telekom“), za operátora s významným vplyvom na relevantnom trhu a navrhol mu uložiť súbor povinností vrátane povinnosti: i) sprístupniť a používať špecifické zariadenia, ii) uplatňovať transparentnosť, iii) nediskriminovať, iv) viesť oddelené účtovníctvo a v) regulovať ceny vrátane povinnosti uplatňovať nákladovú orientáciu.

Komisia vo svojom pripomienkovom liste poukázala na nedostatok podrobných informácií o povinnosti regulácie cien, a to z hľadiska metódy, ako aj úrovne veľkoobchodných poplatkov. TÚSR však vo svojom konečnom opatrení neuložil žiadne nápravné opatrenie na reguláciu cien, hoci sa takéto opatrenie v jeho oznámení navrhovalo.

Komisii bolo v júni 2009 po prvýkrát oznámené druhé preskúmanie trhu v rámci veci SK/2009/0929. TÚSR navrhol z vymedzenia relevantného trhu vylúčiť optické siete. V nadväznosti na diskusie s útvarmi Komisie počas I. fázy konzultácie EÚ sa TÚSR rozhodol vziať svoje navrhované opatrenie späť.

Druhé preskúmanie trhu bolo následne opäť oznámené v apríli 2011 v rámci veci SK/2011/1210⁶. TÚSR zahrnul do relevantného trhu účastnícke vedenia a ich úseky prostredníctvom prístupu cez medené káble a káble z optických vlákien. Bolo navrhnuté, aby sa ceny služieb prístupu cez metalickú prístupovú sieť regulovali pomocou metódy tzv. benchmarkingu (metóda referenčných hodnôt), pri ktorej sa nezohľadňujú skutočne vzniknuté náklady.

Komisia vo svojom pripomienkovom liste vyzvala TÚSR, aby namiesto tzv. benchmarkingu určil nákladovo orientované ceny za prístup k metalickým účastníckym vedeniam, a zdôraznila, že ceny v prípade služieb prístupu cez optické káble by sa mali stanoviť na základe nákladovo orientovaných cien vhodne prispôbených investičným rizikám.

Komisii bolo druhé preskúmanie trhu opäť oznámené v novembri 2011 v rámci veci SK/2011/1262, keďže predtým uložené opatrenie etablovaný prevádzkovateľ právne napadol z dôvodu zmien týkajúcich sa povinnosti uplatňovať transparentnosť, čo nebolo predmetom predchádzajúcich konzultácií na vnútroštátnej úrovni ani na úrovni EÚ. V nadväznosti na diskusie s útvarmi Komisie počas I. fázy konzultácie EÚ sa TÚSR rozhodol vziať svoje navrhované opatrenie späť.

Komisia bola v marci 2012 opätovne informovaná o druhom preskúmaní trhu v rámci veci SK/2012/1308⁷. TÚSR zahrnul do vymedzenia relevantného trhu vlastné dodávky a externé poskytovanie i) účastníckych vedení a ich úsekov (vrátane úplného a spoločného uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu) prostredníctvom metalických káblov, ii) optických káblov, ako aj iii) spoločné využívanie zariadení alebo kolokáciu. TÚSR v dôsledku absencie nahraditeľnosti vylúčil z vymedzenia relevantného trhu siete káblovej televízie (CATV)⁸, bezdrôtové technológie (FWA), prístup prostredníctvom siete WiFi a mobilnej siete. Navrhol uložiť spoločnosti Slovak Telekom celý súbor nápravných opatrení. V odpovedi na žiadosť o poskytnutie informácií spresnil, že plánuje uložiť nápravné opatrenia na reguláciu cien na základe metódy BU-LRIC pre všetky typy prístupu a kolokáciu súvisiacu s metalickými a optickými účastníckymi vedeniami. Objasnil, že podrobné údaje o nápravnom opatrení na reguláciu cien pripraví externý konzultant do konca roku 2012 a že budú predmetom verejnej konzultácie na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ.

⁵ SG-Greffe (2004) D/205500.

⁶ SG-Greffe (2011) D/7880.

⁷ SG-Greffe (2012) D/6919.

⁸ Táto sieť je založená na norme DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification) alebo na jej európskom ekvivalente euroDOCSIS.

Komisia vo svojom pripomienkovom liste uviedla, že TÚSR obmedzil svoje nápravné opatrenie týkajúce sa prístupu v architektúre optickej siete GPON na produkt virtuálneho uvoľneného miestneho prístupu (VULA). Skonštatovala, že hoci VULA by sa mohol zaviesť ako prechodné opatrenie, mal by sa nahradiť uvoľneným prístupom k optickému vedeniu hneď, ako to bude technicky a ekonomicky uskutočniteľné, alebo by sa mal prípadne aj naďalej vyžadovať popri úplnom uvoľnenom prístupe k optickému vedeniu. Preto vyzvala TÚSR, aby prehodnotil navrhované nápravné opatrenia v oblasti prístupu, hneď ako technológia umožňujúca uvoľnený prístup k optickému vedeniu (napr. WDM) bude dostupná. Ďalej uvítala skutočnosť, že TÚSR navrhol uložiť na všetky formy prístupu a kolokáciu nápravné opatrenie týkajúce sa regulácie cien na nákladovo orientovanom základe. Zdôraznila však, že riadne presadzovanie nápravného opatrenia týkajúceho sa nediskriminácie je dôležité pri predchádzaní prípadnému diskriminačnému správaniu etablovaného prevádzkovateľa, ktoré nesúvisí s cenami, a vyzvala TÚSR, aby preskúmal podrobné údaje o nápravnom opatrení týkajúceho sa nediskriminácie, len čo sa uverejní odporúčanie o uplatňovaní povinnosti nediskriminácie.

II.2. Regulačné nápravné opatrenia

TÚSR navrhuje zaviesť metódu regulácie cien⁹ na kolokačné služby prístupu k metalickým a optickým účastníckym vedeniam a vláknam. Adaptabilný model nákladov na kolokáciu používa dve rozdielne metódy kalkulácie nákladov. Na neopakovateľné, jednorazovo poskytované služby používa prístup stanovovania nákladov na základe činnosti (ABC), zatiaľ čo na opakovateľné, dlhodobo poskytované služby používa prístup dlhodobých priemerných prírastkových nákladov (LRAIC). Okrem toho sa model môže používať v moduse „zhora nadol“ (top-down) i „zdola nahor“ (bottom-up), čo sú dva spôsoby používané na výpočet investícií do kolokačných priestorov¹⁰. Pri všetkých ostatných výpočtoch sa používa modus „zdola nahor“.

Operátor s významným vplyvom na trhu by mal vypočítať primeranú mieru návratnosti investovaného kapitálu do celkových nákladov na kolokáciu. Priemerná miera návratnosti investovaného kapitálu sa určuje pomocou metódy WACC¹¹. Operátor s významným vplyvom na trhu by mal vykonávať výpočet WACC a predložiť TÚSR kalkuláciu ceny kolokácie so vstupnými údajmi pre adaptabilný model nákladov. Jediný parameter, ktorý je v súčasnosti špecifikovaný pre výpočet WACC, je trhovú riziková prirážka vyplývajúca z histórie burzového trhu na základe výskumu v správe Ibbotson Risk Premia Over Time Report, pričom referenčná sadzba je 5 %.

Na základe predložených vstupných údajov a kalkulácií cien kolokácie TÚSR overí uplatňovanie zavedených metód kolokácie cien. Operátor s významným vplyvom na trhu má TÚSR na požiadanie preukázať, že ceny za jeho služby obsahujú len nevyhnutné náklady na zabezpečenie fyzickej alebo vzdialenej kolokácie, a že neobsahujú aj náklady, ktoré nesúvisia s kolokáciou. TÚSR takisto posúdi spôsob, akým sa vypočítali vážené priemerné kapitálové náklady a môže požiadať operátora s významným vplyvom na trhu, aby odôvodnil predloženú cenovú kalkuláciu alebo individuálne vstupné údaje. Na základe posúdenia vstupných údajov a výsledkov kontroly cenovej kalkulácie TÚSR buď potvrdí cenu, ktorú vypočítal operátor s významným vplyvom na trhu, alebo ju v odôvodnených prípadoch zmení. TÚSR plánuje oznámiť Komisii konečné ceny kolokácie v prípade, že vznikne potreba upraviť cenu, ktorú vypočítal operátor s významným vplyvom na trhu.

V odpovedi na žiadosť o informácie TÚSR vysvetľuje, že z dôvodu nedostatku finančných zdrojov nemôže v súčasnosti vykonávať svoju úlohu, a síce stanoviť podrobnosti týkajúce sa nápravného opatrenia na reguláciu cien v súvislosti s prístupovými službami pokiaľ ide o

⁹ Oznámený model je „adaptabilný“, pretože obsahuje možnosť „prispôbiť“ vstupné údaje tak, že sa na výpočet investícií do kolokačných priestorov alternatívne môže použiť model „zhora nadol“, ako aj „zdola nahor“.

¹⁰ TÚSR vysvetľuje, že na Slovensku neexistuje kolokácia na trhu č. 6, keďže modus „zhora nadol“ sa v súčasnosti nepoužíva, lebo TÚSR nepozná skutočné náklady kolokácie. Namiesto toho sa používa modus „zdola nahor“, pričom sa uplatňujú odhadované náklady.

¹¹ T. j. vážených priemerných kapitálových nákladov.

uvoľnený prístup k účastníckemu vedeniu (ďalej len „prístup LLU“). Ďalej vysvetľuje, že v tejto fáze nemožno poskytnúť časový rozvrh oznámenia nápravných opatrení na reguláciu cien v súvislosti so službami prístupu LLU.

III. PRIPOMIENKY

Komisia preskúmala oznámenie a ďalšie informácie, ktoré poskytol TÚSR, a má tieto pripomienky¹²:

Potreba oznamovať konečné vypočítané ceny

Komisia konštatuje, že TÚSR plánuje oznámiť Komisii konečné ceny kolokácie iba v prípade, že existuje potreba upraviť cenu, ktorú vypočítal operátor s významným vplyvom na trhu.

Komisia by chcela zdôrazniť, že na vypočítané úrovne cien sa vzťahuje článok 8 prístupovej smernice¹³ a že majú priamy vplyv na cezhraničný obchod, a preto znalosť podrobných informácií o vypočítaných cenách je nevyhnutná na to, aby Komisia mohla posúdiť, či navrhované opatrenie je v súlade s právnymi predpismi EÚ a či nevytvára prekážku pre vnútorný trh.

Komisia žiada TÚSR, aby jej oznámil všetky konečné ceny kolokácie bez ohľadu na to, či ich TÚSR upravil alebo nie, v súlade s článkom 7 rámcovej smernice, keď budú vymedzené.

Potreba oznamovať nápravné opatrenia na reguláciu cien súvisiace so službami prístupu LLU

Komisia vyjadruje poľutovanie nad tým, že TÚSR pre nedostatok finančných zdrojov zatiaľ nie je v pozícii vymedziť časový rozvrh oznámenia o nápravných opatreniach na reguláciu cien súvisiacich so službami prístupu LLU.

Komisia zdôrazňuje v tomto kontexte, že článok 3 ods. 3 rámcovej smernice ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby národné regulačné orgány mali dostatok finančných a ľudských zdrojov na vykonávanie úloh, ktoré im boli pridelené.

Komisia žiada TÚSR, aby jej oznámil nápravné opatrenia na reguláciu cien súvisiace so službami prístupu LLU v súlade s článkom 7 rámcovej smernice čo najskôr.

Cenová pružnosť pre veľkoobchodné vstupy do prístupovej siete novej generácie

Komisia zdôrazňuje, že pracuje na prijatí odporúčania o dôslednom uplatňovaní povinnosti nediskriminácie a metód výpočtu nákladov s cieľom podporiť hospodársku súťaž a zlepšiť podmienky pre investície do širokopásmového pripojenia. V predmetnom dokumente bude národným regulačným orgánom odporúčané umožniť cenovú pružnosť v rámci veľkoobchodných vstupov do prístupovej siete novej generácie za predpokladu, že budú existovať riadne ochranné opatrenia na zabezpečenie hospodárskej súťaže. Komisia preto vyzýva TÚSR, aby preskúmal nápravné opatrenie na reguláciu cien za kolokáciu súvisiacu s optickými účastníckymi vedeniami v súlade s budúcim odporúčaním, keď bude prijaté.

¹² V súlade s článkom 7 ods. 3 rámcovej smernice.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 7), zmenená smernicou 2009/140/ES (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37).

Na základe článku 7 ods. 7 rámcovej smernice TÚSR v čo najväčšej miere zohľadní pripomienky ostatných NRO, BEREC a Komisie a môže prijať výsledný návrh opatrenia. Ak tak urobí, informuje o tom Komisiu.

Stanoviskom Komisie k tomuto konkrétnemu oznámeniu nie je dotknuté žiadne stanovisko, ktoré môže Komisia zaujať vo vzťahu k ostatným oznámeným návrhom opatrení.

Komisia v súlade s bodom 15 odporúčania 2008/850/ES¹⁴ uverejní tento dokument na svojej webovej lokalite. Informácie uvedené v tomto liste nepovažuje za dôverné. Do troch pracovných dní po doručení môžete v súlade s právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa obchodného tajomstva informovať Komisiu o tom¹⁵, že tento dokument obsahuje dôverné informácie, ktoré si želáte pred uverejnením vypustiť¹⁶. Každú takúto žiadosť by ste mali zdôvodniť.

S úctou
za Komisiu
Robert Madelin
generálny riaditeľ

¹⁴ Odporúčanie Komisie 2008/850/ES z 15. októbra 2008 o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (Ú. v. EÚ L 301, 12.11.2008, s. 23).

¹⁵ Žiadosť môžete zaslať buď elektronickou poštou na adresu: CNECT-COMP-ARTICLE7@ec.europa.eu alebo faxom na číslo: +32 2 298 8782.

¹⁶ Komisia môže informovať verejnosť o výsledkoch svojho posúdenia pred koncom tohto trojdňového obdobia.